

vije cesta v neštevilnih serpentinah proti Yungayu. Visoko nad goščavnatimi, strmimi pobočji na desni, kipi v nebo drzna konica južnega Huandoya. Svetel, bleščeč granit njegove navpične stene se tako ujema z ledenim robom, da je ta lepa, bela, ostrá piramida v jutranjem soncu videti kot žareč leden zubeľ. Levo strma, skalnata, s trdoživim rdečkastorjavim rastlinjem poraščena pobočja in nad njimi grozljiva ledena strmina zahodnega roba severnega Huascarana. Sam vrh se skriva še daleč zadaj. Za nami je nekaj kamnitih, opuščeni pastirskih staj, potem pa se dolina ob masivu Yanaraju razdeli v daljši severni krak, ki ga oklepajo Pisco, Chacararaju in Yanapaccha. Ta nekaj ur dolgi del doline je resnični paradiž bujnega rastlinja, cvetja, jas, številnih rokavov in pritokov ledeniškega hudournika, ki teče tudi mimo našega taborišča in napaja obe jezera. Drugi krak doline hitreje raste pod ledene stene Chopalquija in Huascarana. Po njegovih pobočjih se v mnogih ključih vzpenja stara indijanska pot in se na prelazu Portachruela, ostrem kot greben Triglava in visokem komaj sto metrov manj kot Mont Blanc, prevesi v sosednjo dolino Yanamo.

Preko tega prelaza vsak dan hodijo Indijanci, obuti le v japonkam podobne, doma izdelane opanke iz avtomobilske gume in na mulah prenašajo svoje pridelke iz Yaname v Rio Santo. Po bornih kupčijah se spet vračajo po več kot 15 ur dolgi poti nazaj. Toda na pobočju gore Yanaraju se že vijejo serpentine kamionske ceste. Komaj petsto metrov od prelaza Portachruela od ranega jutra do poznega večera brnijo kompresorji, rijejo buldožerji in odmevajo eksplozije. Dolini bosta kmalu povezani. Karavansko romantiko bo izrinil izpuh tovornjakov. Indijancem ne bo treba več hoditi dan tja in dan nazaj, vožnja bo trajala le še nekaj ur. Levji delež dobička bo pobral prevoznik, indio pa bo bržkone ostal revež, kot je sedaj...

Tu je sedaj zima in obdobje suše. Trava je visoka in suha, grmičje ostro, toda ponekod polno lepih, nenavadnih cvetov. Drevja ni in rdečkasta zemlja se je spremenila v prah. Sonce sije od aprila do septembra. Nebo je sinjmodro, po dolini pa skoraj noč in dan vleče hladen veter, ki te kljub soncu prisili, da se toplo oblečeš. Le tu in tam se zjutraj od Amazonke sem prikadijo temni oblaki. Včasih celo za nekaj minut porosi, potem pa spet sije sonce. Oblaki se umaknejo in že proti poldnevu zakrivajo le še vrhove. Čez nekaj dni pa je tudi tam spet vse modro.

TRIGLAV — V NAŠI HIMNI

PAVEL KUNAVER

Za nami je lepa proslava dvestoletnice prvega vzpona na Triglav. Mislim, da se je marsikdo zamislil ob mnogih lepih in navdušenih besedah govornikov na proslavi, pa tudi ob množičnem pohodu na Triglavski vrh, in spoznal, da Triglav ni samo najvišja gora v Sloveniji, v Jugoslaviji, ampak precej več. Ne mislim tega ponavljati. Važno je tu le, da je Triglav med osvobodilno vojno bil simbol odpora, po osvoboditvi pa je postal tudi del grba naše republike. — Bilo je kmalu po vojni, ko je Semrajc — Flajšmanov »Triglav« postal himna drobne mladinske skupine. Ko je bila ustanovljena organizacija tabornikov Slovenije, sem ustanovil na bivši klasični gimnaziji tabornike. Imenovali smo se »Triglavska družina«, deloma v spomin na številne pohode na Triglav s skavti med obema vojnama, deloma v spomin na tiste fante, ki so z menoj bili na Triglavu v tistem času, ko smo se na vrhu Triglava srečevali s četami tujih vojakov in je bil del Triglava (vrha) po sili usode začasno v tujih lasti. Takrat smo z žalostnim srcem zrlí v Trento in še dalje po Posočju, na Istro in Notranjsko — pod tujim jarmom.

Z vrha Triglava pa ni bil samo veličasten razgled na gore, ampak žalosten spomin in opomin, kaj vse so prvi Slovenci zasedli, ko so iz neskončnih ravni v šestem stoletju zavzemali novo domovino. Meja prvih slovenskih naselnikov je bila še onstran Visokih Tur, po Dravi navzgor prav do njenega izvira na začetku Lienških Dolomitov in globoko v Furlaniji. Ob razlagi vsega tega so si mladi fantje zamislili, ko so spoznali, da smo v stoletjih izgubili toliko zemlje, da stoje žalostni na usiljeni meji.

Ni čudno, da se je ob okupaciji leta 1941 mladina odločila za boj, za svobodo. Ko smo razpustili skavtsko organizacijo, so člani skavtskega osrednjega odbora takratne dravske župe (Slovenije) soglasno sklenili, da oddajo vso taborno opremo snujočim se partizanskim odredom; fantje pa so drug za drugim odhajali v ilegalo, od koder se mnogi niso več vrnili...

Triglav je ostal naš simbol in Flajšman-Semrajčev »Triglav«, nekoliko prirejen, je postal himna naše Triglavske čete. Besedilo je kakor nalašč za himno Slovenije. Jaz sem ga malo priredil, dober pesnik pa bi bil s par verzji še boljše popravil del besedila. Semrajč jedrnato zajema v pesmi Triglav vse, kar je naš narod doživel. Če pa je mestoma nekoliko bojevito, še zdaleč ni tako »krvoločno« kakor npr. francoska himna, ki govori o brušenju nožev. V naslednjih verzih je besedilo po moje prirejeno. Kar je novega, je podčrtano. Besedilo je Semrajčevo.

V gorenjsko oziram se skalnato stran,
Triglava blešče se vrhovi.
Prot jasnemu nebu kipi velikan,
Kaj delajo, gleda, sinovi.
On videl je zgodbo Slovenje otrok,
je slišal njih petje, njih vrisk in njih jok.
Vse je vihar razdjal,
Narod pa je ostal
In Triglav ugledal svoboden je rod.

Pridrla je vojska iz tujih krajin.
Prinesla je smrt, razdejanje.
In Triglav je videl iz jasnih višin
veliko nadlog, pobijanje
Sovražnikov štel ni junaški Slovenc.
On hotel je smrt ali zmage le venc.
Kri so prelivali,
Rablje pobijali.
Končno dosegli zmage so venc.

Verige žulile so nas do kosti.
Krivice nas niso vклонile.
Zdaj v naših domovih napredek žari.
Veselo zakličmo mladini:
Slovenskim otrokom da v srce doni
da višje dolžnosti in slavnejše ni,
kakor domovju v čast,
blagor in srečno rast,
delati, delati, dokler naš Triglav stoji!

Flejšmanova melodija na to besedilo je malone neprekosljiva. Verzov ni treba razlagati in poudarjati. Seve formalno niso brez slabosti. Izražajo pa zgodovino Slovencev, posebej trpljenje v drugi svetovni vojni, junaški in zmagoviti boj zoper okupatorja. Zadnji verzi zanosno spodbujajo k obnovi in izgradnji domovine.

O ZASEDANJU PODKOMISIJE ZA PLAZOVE IKAR

ING. PAVLE ŠEGULA

Kakor vselej je tudi lani zasedala naša podkomisija skupaj z drugimi podkomisijami IKAR na Kleine Scheidegg. Navzoči smo bili skoro vsi člani, manjkali so le predstavniki ČSSR, Bolgarije in Španije, ki pa so bile zastopane v drugih komisijah in smo od njih zvedeli vsaj okvirne podatke o žrtvah plazov v pretekli zimi.

Najprej smo ugotovili, da je bila zima 1977/78 v glavnem zelo ostra in bogata s snežnimi padavinami. Od tega ni več daleč do ugotovitve, da je bilo tudi dosti nesreč. Zbrali smo podatke, nad katerimi strmimo, saj končno do dogajanja nismo brezbržni. Kaj vse počnemo, da bi ne bilo žrtev ali da bi teh bilo odločno manj! Stvarnost pa kot da preprečevanja ni.

Ali pa bi morda brez naših prizadevanj ne bilo žrtev še dosti več? Najbrž! Zato velja še naprej pritiskati in uveljaviti vse možne načine preprečevanja nesreč v snežnih